

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

**Staatstoezicht op de Mijnen
Bezoekadres**

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag
T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)
info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Ons kenmerk
22236890

Bijlage(n)

Datum 14 juli 2022
Betreft Toezicht op geldigheid winningsplannen

Geachte heer/mevrouw,

Zoals bekend, dient de winning van delfstoffen te geschieden op grond van een winningsplan, waarin de duur van de winning is beschreven. In de afgelopen periode heeft het Staatstoezicht op de Mijnen (verder: SodM) gemerkt dat mijnbouwondernemingen zich af vragen wat van hen verwacht wordt wanneer een winningsplan ten einde loopt en de minister nog geen instemming heeft verleend op een door de onderneming ingediend geactualiseerd of gewijzigd winningsplan.

Uitgangspunt is dat er tijdens winning van delfstoffen een geldig winningsplan moet zijn. Het is de verantwoordelijkheid van u als mijnbouwonderneming dit plan actueel te houden en te zorgen voor instemming van de minister wanneer er wijzigingen plaatsvinden. De einddatum maakt deel uit van het winningsplan. Wanneer de einddatum verstrijkt is het de verantwoordelijkheid van u als mijnbouwonderneming om de winning te staken.

Wanneer er geproduceerd wordt onder een winningsplan dat niet langer geldig is, heeft SodM een handhavingplicht. SodM kan bij uitzondering tijdelijk van handhaving afzien indien sprake is van zicht op legalisatie of als handhaving niet evenredig is. Graag licht ik toe hoe SodM haar toezicht vormgeeft in geval van overschrijding van de termijn.

Actueel geldig winningsplan

Op grond van artikel 34 van de Mijnbouwwet geschiedt het winnen van delfstoffen overeenkomstig een winningsplan, waarmee de minister heeft ingestemd. Een dergelijk winningsplan beschrijft de duur van de winning. Wanneer de beschreven termijn is verstreken, moet de winning gestopt zijn. Ook in het geval dat een volgend winningsplan al in procedure is; en ook in het geval dat de instemming voor een volgend winningsplan weliswaar gegeven is, maar er nog geen zes weken¹ zijn verstreken.

¹ Of langer, zie in samenhang artikel 142 van de Mijnbouwwet en artikel 20.3 van de Wet milieubeheer.

Indien er zonder geldig en ingestemd winningsplan wordt gewonnen, is sprake van een overtreding. In die situatie kan SodM bij uitzondering tijdelijk afzien van handhaving. Hierbij zal SodM onderstaande waarden integraal in haar afweging meenemen:

- 1) **Er is tijdig een actualisatie ingediend:** Met de huidige doorlooptijd van instemmingsprocedures betekent dit dat anderhalf jaar vóór het einde van de winningstermijn zoals aangegeven in het winningsplan instemming met een actualisatie moet zijn aangevraagd. De geldigheid van een winningsplan eindigt aan het einde van het laatste jaar waarvoor productie is opgegeven in het winningsplan, of van het jaar waarvan is aangegeven dat de winning dan wordt beëindigd.
- 2) **Zicht op legalisatie:** Zicht op legalisatie betekent dat zeer aannemelijk is dat de minister gaat instemmen met de actualisatie. Wanneer al duidelijk is dat daarbij speciale voorwaarden gesteld gaan worden, kan tijdelijk afzien van handhaving gebeuren onder deze aangepaste voorwaarden. Wat betreft zicht op legalisatie kan er sprake zijn van de volgende situaties:
 - a) **Actualisatie gericht op verlenging winningsduur**
Bij een actualisatie waarbij de wijziging alleen de duur van de winning verlengt en zowel de gevolgen van de winning als de te winnen volumes gelijk blijven, kan zicht op legalisatie ontstaan. Dat zal niet eerder zijn dan wanneer SodM zijn advies heeft afgerond. Wanneer SodM in dat advies bevestigt dat de gevolgen zoals beschreven in het winningsplan niet groter zijn dan in het vorige winningsplan en dat dit een realistische inschatting is op basis van de informatie die SodM heeft opgedaan in haar toezicht, kan SodM tijdelijk afzien van handhaving.
 - b) **Actualisatie gericht op verlenging en uitbreiding zonder extra gevolgen voor de bovengrond**
Bij een actualisatie waarbij sprake is van meer te winnen delfstoffen, maar waarbij de gevolgen bovengronds niet toenemen, kan de minister afzien van de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure van Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Zicht op legalisatie zal in die situatie niet eerder ontstaan dan wanneer:
 - SodM bij zijn advisering heeft bevestigd dat de gevolgen inderdaad niet veranderen ten opzichte van het vorige winningsplan; en
 - De minister heeft ingestemd met het winningsplan maar er zijn nog geen zes weken verstreken na instemming.
 - c) **Actualisatie gericht op verlenging en uitbreiding met extra gevolgen voor de bovengrond**
Wanneer sprake is van een actualisatie waarbij wel nieuwe gevolgen te verwachten zijn, zal de minister eerst een ontwerp-instemmingsbesluit publiceren. Zicht op legalisatie zal in die situatie niet eerder ontstaan dan wanneer uit dit ontwerpbesluit blijkt dat de minister voornemens is in te stemmen met de actualisatie.

SodM zal toetsen of in het (ontwerp)besluit voldoende rekening wordt gehouden met het advies van SodM. De adviezen van SodM zijn hoofdzakelijk gericht op de veiligheid van mens en milieu. Wanneer het advies van SodM onvoldoende wordt geadresseerd in het (ontwerp)besluit, is de kans op gegronde zienswijzen of bezwaren ten aanzien van de onderwerpen van het SodM-advies groter en staat het zicht op legalisatie dus ter discussie. SodM kan in dat geval niet vooruit lopen op de legalisatie en niet tijdelijk afzien van handhaving.

- 3) **Gerechvaardigd vertrouwen in toezicht:** Om tijdelijk af te kunnen zien van handhaving dient SodM alle betrokken belangen af te wegen.² Daarbij dient niet alleen uw belang als mijnbouwonderneming te worden meegenomen, maar ook dat van de omgeving. Omwonenden en decentrale overheden moeten dat vertrouwen kunnen hebben in het toezicht van SodM. Het is daarom belangrijk dat deze partijen gehoord worden en zich gehoord voelen. SodM zal dan ook rekening houden met onrust in de samenleving bij de afweging tot het tijdelijk afzien van handhaving.

Tot slot -en wellicht ten overvloede- wijs ik u erop dat het eventueel tijdelijk afzien van handhaving geen definitief standpunt betreft over de verhouding tussen de overtreding en de belangen van derde(n).³ Indien een belanghebbende een verzoek doet om handhaving zal de zaak opnieuw worden beoordeeld.

Met het voorgaande doet SodM recht aan de bescherming van de belangen van derden, zonder disproportionele schade aan de mijnbouwbedrijven toe te brengen wanneer aannemelijk is dat de winning voortgang kan vinden. Mocht u vragen hebben over deze brief, dan kunt u contact opnemen met de genoemde behandelaar.

Hoogachtend,

De Inspecteur-generaal der Mijnen
Namens deze,

Pieter van den Bergen
Directeur toezicht olie- en gaswinning

² Zie de artikelen 3:2 en 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht, in samenhang met artikel 3:1, tweede lid, van die wet.

³ Zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 24 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1356.